

VOORSTELLING VAN DE HANDLEIDING VOOR DE OPMAAK VAN DE ZONALE VEILIGHEIDSPANNEN 2009-2012

INTRODUCTIE

ONTWERP

“Veiligheid” is een gegeven dat niemand onberoerd laat. Als overheid is het onze kernopdracht om garanties voor een veilige samenleving voor iedereen na te streven. Een structurele afwezigheid van veiligheid kan immers onze rol en zelfs onze legitimiteit in vraag stellen. Als overheid dienen we dan ook het gezamenlijk engagement aan te gaan om dit recht zoveel als mogelijk te kunnen waarborgen.

Onze samenleving is een complex geheel van onder meer individuen, instituties, organisaties en bedrijven. Een maatschappelijk fenomeen als criminaliteit en onveiligheid moet dan ook geplaatst worden in de interactie tussen de verscheidene actoren die deel uitmaken van deze complexe structuur.

Om veiligheidsproblemen in het algemeen bij de wortel aan te pakken is het noodzakelijk om rekening te houden met deze maatschappelijke complexiteit bij het uittekenen van een beleid. Hiervoor is een integrale en geïntegreerde aanpak noodzakelijk. Dat wil zeggen dat alle mogelijke oorzaken en gevolgen in kaart worden gebracht en naar oplossingen dient te worden gezocht met alle betrokken partners.

Bovendien is het van belang dat het concept “Integrale Veiligheid” wordt geïmplementeerd op het lokale niveau, wetende dat enerzijds het veiligheidsbeleid op het lokale niveau gestalte krijgt en anderzijds het lokale niveau beter in staat is de behoeften en verwachtingen van de burger te kunnen inschatten.

Integrale veiligheid wordt gedefinieerd als het concept om criminaliteit, overlast en verkeersveiligheid in al hun aspecten in een zo breed mogelijke context te benaderen. De kerngedachte hierbij is de permanente aandacht voor de drie pijlers van de veiligheidsketen, zijnde preventie, reactie en opvolging. Veiligheid is dan ook veel meer dan preventie of politieacties alleen.

Het specifieke karakter van deze aanpak bestaat erin dat men verder gaat dan het traditionele 'politieele' beeld van de strijd tegen veiligheidsfenomenen. De implementatie van dit concept gebeurt via een geïntegreerde aanpak die berust op de samenwerking van alle betrokken actoren uit verschillende sectoren en beleidsniveaus, waarbij ieders bevoegdheden worden gerespecteerd en dit om te komen tot een gezamenlijke oplossing voor deze problematiek.

Dit houdt ook in dat de samenhang tussen de bestaande maatregelen, instrumenten en plannen, enz. meer op elkaar moet worden afgestemd en moet worden verzekerd.

Ook al vormt de politie een belangrijke schakel van het veiligheidsnetwerk, ook andere actoren moeten in aanmerking worden genomen voor een optimale aanpak van het veiligheidsbeleid. Tegelijkertijd moet evenwel worden vastgesteld dat een dergelijk concept van het lokaal veiligheidsbeleid nog vaak ontbreekt. Zo komt het nog frequent voor dat het gehele lokale veiligheidsbeleid uitsluitend wordt toevertrouwd aan de korpschef en zijn politieorganisatie. Het is echter aan de verkozen Burgemeester om de prioriteiten vast te stellen en de eindverantwoordelijkheid te dragen van een algemeen veiligheidsbeleid.

In het kader van de Nieuwe Gemeentewet dient de burgemeester een algemeen strategisch meerjarenplan op te stellen voor en door de gemeente. Veiligheid kan als specifiek aandachtspunt opgenomen worden en vertaald worden in een afzonderlijk plan dat verder reikt dan een louter politieele aanpak. In dit kader heeft de burgemeester een centrale rol en is hij de schakel tussen het gemeentelijk integraal veiligheidsbeleid en het zonaal politiebeleid.

Het “algemeen strategisch meerjarenplan” geeft een ideale mogelijkheid om een aantal strategische doelstellingen vast te leggen. Het is evenwel belangrijk dat gemeenten, van groot tot klein, zich niet verschuilen achter de stelling dat hun veiligheidsbeleid vervat zit in het zonaal veiligheidsplan. Naast het politieel veiligheidsbeleid is er immers het integraal veiligheidsbeleid dat aandacht heeft voor andere aspecten zoals leefbaarheid, reinheid, verkeersveiligheid, samenlevingsproblemen enzovoorts. Gemeenten hebben immers op deze domeinen belangrijke bevoegdheden.

Hierbij is het aan te raden om het strategisch meerjarenplan te gebruiken als koepelplan voor alle beleidsdomeinen en dus ook voor veiligheid.

Het doel van de Kadernota integrale veiligheid bestaat erin een kader te creëren voor een integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid. De prioriteiten uit het regeerakkoord inzake veiligheid worden op gestructureerde wijze verder uitgewerkt en de samenhang wordt verzekerd tussen de gerechtelijke en politieel aanpak van criminaliteitsfenomenen, in samenwerking met alle betrokken Ministers.

Deze Kadernota vormt bovendien de basis van het federaal veiligheidsbeleid en dus eveneens van het Nationaal Veiligheidsplan.

Wat betreft het toekomstige Nationale Veiligheidsplan is de federale politie momenteel bezig met de redactie hiervan. Het Nationale Veiligheidsplan houdt rekening met de toekomstige Kadernota en met het Nationaal Politieel Veiligheidsbeleid.

Aangaande de Kadernota 2008-2011 kan meegedeeld worden dat de voorbereidende documenten hiervan opgesteld werden in samenwerking met de partners Justitie en Mobiliteit en overgemaakt werden aan de formateur. Bovendien wordt het principe van de kadernota weerhouden in de ontwerpteksten van het toekomstige regeerakkoord.

De Kadernota moedigt het eveneens aan om te werken aan een lokaal integraal veiligheidsbeleid dat bij voorkeur het voorwerp zou uitmaken van een lokale nota over de lokale integrale veiligheid of een lokaal integraal veiligheidsplan. Op te merken valt dat dit plan over de lokale integrale veiligheid de basis kan vormen van het beleid van de andere partners van het veiligheidsnetwerk zoals de zonale veiligheidsplannen.

In de Kadernota wordt er dus eveneens op aangedrongen dat de zonale veiligheidsplannen, zoals dat het geval is op het federale niveau, gebaseerd worden op een globaal gemeentelijk veiligheidsbeleid. Een analyse van de zonale veiligheidsplannen, heeft evenwel aangetoond dat slechts een minderheid van de politiezones in hun zonale veiligheidsplannen 2005-2008 refereren aan een gemeentelijke beleidsnota inzake veiligheid.

Gebleken is dat een dergelijk kader ofwel niet bestaat, ofwel niet het voorwerp uitmaakt van een geschreven formele beleidsnota. Hieruit kunnen we concluderen dat de zonale veiligheidsplannen nog veel te weinig rekening houden met het beleid en de lokale prioriteiten van de lokaal verkozen overheid, eigen aan elke gemeente, inzake veiligheid. Het zonaal veiligheidsplan is dan ook vaak te veel een vertaling van het beheer van de politie in de strijd tegen criminaliteit en overlast en niet zozeer van de gemeentelijke veiligheids- en leefbaarheidsproblemen.

Om evenwel een verdere afstemming tussen het zonaal veiligheidsplan en het lokaal veiligheidsbeleid te bekomen, is het aan te raden om het zonaal veiligheidsplan af te toetsen tegenover het lokaal integraal veiligheidsbeleid. De formele beleidsnota betreffende de lokale veiligheid kan op lokaal niveau beschouwd worden als het equivalent van de kadernota integrale veiligheid. Het lokaal integraal veiligheidsbeleid en een lokaal integraal veiligheidsplan vormen idealiter de basis van alle onderhandelingen en afspraken met betrekking tot veiligheids- en leefbaarheids problemen.

Aangezien vanaf 2008 een nieuwe beleidscyclus van de zonale veiligheidsplannen start, is dat een uitgelezen moment om het lokale veiligheidsbeleid op een integrale en

geïntegreerde wijze vertaald te zien in het zonale veiligheidsplan en het sociale beleidsplan.

Ter afronding van deze introductie, een woordje uitleg bij de onze opdracht ten aanzien van de zonale veiligheidsplannen.

De rol van de Algemene Directie Veiligheid en Preventie, en meer bepaald van de Directie Lokale Integrale Veiligheid, ligt op het vlak van de analyse en de goedkeuring van de zonale veiligheidsplannen. Het Zonale Veiligheidsplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie. Verschillende instanties zijn betrokken bij de voorbereiding van de beslissingen van de Minister: De Directie van de Relaties met de Lokale Politie (CGL - Federale Politie), de Dienst voor Strafrechtelijk Beleid en de Directie Lokale Integrale Veiligheid, formuleren een advies met betrekking tot het ZVP, ieder voor wat betreft zijn specifieke bevoegdheden.

Op het niveau van de Algemene Directie Veiligheid en Preventie en meer specifiek wat betreft de analyse van de zonale veiligheidsplannen, wordt bijzondere aandacht besteed aan de coherentie met andere bestaande beleidsplannen en –instrumenten. Op die manier wordt verwezen naar de coherentie van het zonale veiligheidsplan met het nationaal veiligheidsplan, het lokaal integraal veiligheidsplan en de Kadernota. Vervolgens wordt de coherentie met eventueel bestaande andere beleidsplannen en –instrumenten onderzocht, zoals de strategische veiligheids- en preventieplannen.

Wat dit betreft is het van belang te benadrukken dat de Algemene Directie Veiligheid en Preventie, en meer in het bijzonder de Directie Lokaal Integrale Veiligheid, door middel van zijn lokale adviseurs, instaat voor de opvolging van de strategische veiligheids- en preventieplannen. In het kader van de opmaak van hun strategisch veiligheids- en preventieplan 2007-2010 stelden de betrokken steden en gemeenten een lokale veiligheidsdiagnostiek op, die een niet onbelangrijk instrument is bij de opmaak van het

zonale veiligheidsplan, meer bepaald voor de opstelling van het beeld van de veiligheid en de leefbaarheid.

In navolging van een maximale coherentie met de verscheidene beleidsplannen en – instrumenten en meer bepaald met het Lokaal Integraal Veiligheidsplan, bestaat één van onze grootste bezorgdheden erin een praktisch instrument op te stellen dat ter beschikking van de steden en gemeenten gesteld kan worden en dat hun de nodige ondersteuning kan bieden bij de opstelling van een lokaal integraal veiligheidsbeleid. Vanuit dit oogpunt hebben wij ons omringd met partners die kunnen bijdragen tot de ontwikkeling en de operationalisering van een optimaal instrument.

Op die manier heeft de Algemene Directie Veiligheid en Preventie haar Directies Beleid Integrale Veiligheid en Lokaal Integrale Veiligheid samen met twee gemeentes samengebracht rond een pilootproject. In de overtuiging dat de implementatie van een lokaal integraal veiligheidsbeleid ondersteuning van de federale overheid vereist, bestaat het opzet erin om in de loop van de volgende maanden aan de aan het pilootproject deelnemende gemeenten een methodologische ondersteuning te bieden voor de uitwerking en invoering van actieprogramma's die zich laten inschrijven in een dergelijk beleid.

Uiteindelijk is en blijft het sleutelwoord in het kader van een ontwikkeling van een integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid coherentie.

Afsluitend kan ik u zeggen dat het vanuit dit opzet is dat de Algemene Directie Veiligheid en Preventie deelgenomen heeft aan de werkgroep die zich gebogen heeft over de opmaak van een handleiding voor het opstellen van de zonale veiligheidsplannen 2009-2012, welke u door CGL zal worden voorgesteld.